

Воля, Т. 2, Ч. 1 — «Коли драти зацвітуть!...»

1921

Exported from Wikisource on 06/24/18

Віктор Піснячевський.

„Коли дроти зацвітуть!...“

З надзвичайною приємністю і надсолодою читав я справоздання про останнє засідання в Англійській Палаті Послів з приводу торгового договору між Англією і Росією. Палата щиро сміялась з приводу доповіді Льюїс Джорджа. Ще більше сміялась над інтерпеляціями. Навіть сухий і холодний лорд Р. Сесіль не втримався від запитання: яке ж власне відношення має новий торговий договір до торгівлі?

Англійський уряд, як визнає це одногласно вся російська преса, поставив собі ясну мету не допустити до відродження Росії: І вибрав союзником в цій справі большевиків. Як колись Ленін і Троцький вірою і правдою виконували завдання німецького ген. штабу, так тепер вони працюють на англійських політиків, працюють не за страх, а за совість. Але торговий договір Англії з Совітською Росією направлений не тільки проти старої або майбутньої здорової Росії. Він бє і по самих большевиках. Продовжуючи на деякий час їх руйнуючу працю і їх агонію, він в той же час має на меті убити останні ілюзії, останню віру англійського робітництва і англійських промислових кол в можливість якої небудь торгівлі з Совітською Росією, в можливості отримати хоч невеличку кількість сирівців від большевиків.

Влада може існувати навіть в Росії тільки тоді, коли вона щось може дати народові. Трюїзмом стала істина, що большевики нездатні до економічної творчості, що вони живуть старими запасами. Від цих істин не відхрещується і большевицька статистика. Большевики отримали мільярдний запас золота. Зараз з нього залишилось тільки півтора ста мільйонів. Папірові гроші варті менше, ніж їх друк і папір. Ще в 1908. році чугуна в запасі було в Росії 33.2 міл. пудів. Зараз по офіційним даним продукція чугуна на півдні в 1920 р. була 0,05 в порівнянні з мирними часами, а „запаси до 1. січня 1921 р. рівні було нулю“ (Нар. хоз. XI. 1920 р. заява Рикова).

Текстильна промисловість мала запасів від старих часів півтора мільярди аршин, що дало змогу щомісячно викидати на ринок біля 60 міл. аршин і цим задовольняти мінімальні потреби населення. Зараз ці запаси вичерпані. А в текстильній промисловості працює тільки 6% веретен. Вичерпані запаси і відповідних сирівців. До большевиків перейшло і сила скота. Зараз запаси його по деяких губерніях понизились до 21%, напр., коров. З фабрик і заводів розбіглись робітники з голоду і холоду.

Щоб триматись далі у влади, большевики, як колись Атіла, мусять завойовувати нові території з невичерпаними ще запасами. Бо для торгівлі у них немає ні золота, ні транспорту, ні сирівців. В цьому полягає головна причина їх імперіялізма.

І це дуже добре розуміє коли не англійське громадянство, то

англійська пануюча політика і планомірно провадить свої заміри в життя. Зараз большевики, разом з закупками бойових запасів за кордоном, разом з закупками зброї і військового одягу, почали енергійну підготовчу агітацію до нової весняної компанії в Польщі.

Перед нами інформації з Росії, що ні на одну хвилику не дозволяють сумніватись в агресивних замірах московських комісародержців.

„Коли дроти зацвітуть“, коли старі німецько-російські проволочні загорожі, що межують по рижському договору Польщу з Росією, покриються свіжою весняною зеленю, загориться знов кривавий бій.

Тому безрадісною тугою повіяло на мене від довжелезних відчитів про останні засідання [Ради Республіки](#) у [Тарнові](#). Крім старого переливання з пустого в порожнє, крім старих мітінгових балачок нічого не знайшов я в тих відчитах. В той час, коли Франція під натиском Англії ліквідує остаточно остатні спроби Врангелівців до відбудови Росії; в той час, коли з'являлась змога взяти з рук Врангеля майже 20.000 українського війська і, перевівши на нейтральну територію, творити з нього нові боєві кадри, Рада Республіки... посилає до [Царьгорода](#) з привітанням новому патріярху, що б не забув про обіцяну Україні його попередником автокефалію. На засіданнях ідуть безконечні розмови про гріхи влади, проводиться боротьба за портфелі, боротьба за порожні місця. На Волині і південній Бесарабії не тільки нічого не зроблено для підготовки весняної компанії, для інформації

повстанців пресою, летючками... Навіть бажання немає робити. Всі надії на чудотворця Миколая!

Змагання здобути матеріальні ресурси ведуться не в державних масштабах, а зійшли на крохобірство. Закордоном роз'їзжають якісь одеські мішуриси з старого, здається, „Союза земствъ и городовъ“ — з секретними уповноваженнями від мін. зак. справ і стараються старими жидівськими засобам вимантити у чужеземців „на бѣдность“.

Не краще справа стоїть і у Віденській Всеукраїнській Національній Раді. Майже півроку йдуть балачки про інформацію Антанти, про посилку делегації на захід. „А возъ и нынѣ тамъ.“ І та і друга Ради забувають, що часи відозв і універсалів, написаних штильом старих брошур „про сухоти на рогату худобу“, часи безконечних балачок, давно вже пройшли. Праця, навіть дрібненька, маленька праця ціниться зараз в тисячу раз більше відозв і універсалів, промов та проспектів.

Наступає самий критичний час і для нашого інтернованого війська, і для українського селянина. „Коли дроти зацвітуть“, коли в небесах заспіває жайворонок? ніякими силами неба і землі не можна буде вдержати змученого, виснаженого зимнім сидінням за союзницькими ґратами нашого хлібороба-козака. Ніякими універсалами ніхто не зможе вгамувати прокинувшуся з весною бадьорість і енергію українського селянина. Коли він зимою систематично руйнував і нищив большевицькі загони, то весною боротьба прийме стихійний характер і стихійні розміри. Недавно

довелось мені довго розмовляти з одним із видатніших і найповажніших українських діячів, що зробив велику подорож по Європі і завітав на короткий час до Відня.

— В міжнародній ситуації наша справа ніколи не стояла так гарно, як зараз! Але, на жаль, наша інтелігенція, ми самі на стільки распорошені і дезорганізовані, що можемо легко втратити підходящий момент! І тоді прийдеться знов довгі роки, може якийсь десяток літ, чекати такого слушного момента!

Золоті слова. Кожний, хто хоч трохи знає закордонну ситуацію, не може з ними не погодитися.

Час не жде, панове Радяне! Скоро „дроти зацвітуть!..“

Ця робота перебуває у [суспільному надбанні](#) у Сполучених Штатах та Австрії.

- Робота перебуває у суспільному надбанні у Сполучених Штатах, тому що вона опублікована до 1 січня 1923 року.
- Термін дії авторських прав на цей твір в Австрії закінчився до 1 січня 2004 року, оскільки авторське право в Австрії закінчується 70 років після смерті автора.
- Автор помер у 1933 році, тому ця робота є у суспільному надбанні у тих країнах, де

авторське право діє на протязі *життя автора плюс 80 років чи менше*. Ця робота може бути у суспільному надбанні також у країнах з довшим терміном дії авторського права, якщо вони застосовують [правило коротшого терміну](#) для іноземних робіт.

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](http://wikisource.org)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Madvin

-
1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
  2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
  3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)

4. [↑ http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)